

BURSA EUROPEANA DE ENERGIE (EUROPEAN ENERGY EXCHANGE - EEX)

Dr. ing. Eugen COCA
Ing. Andrei CATARGIU

EEX a aparut ca o necesitate în urma liberalizarii pietei de energie, facilitând participantilor de pe piata exploatarea la maxim a competitiei: de la noi posibilitati de distributie pe termen scurt pentru producatori, la optimizarea achizitionarii pentru companiile de distributie si consumatorii eligibili.

Conceputa si detinuta în majoritate de catre operatori comerciali, operatori de retea, producatori si institutii financiare (53.5% din actiuni sunt detinute de 48 companii din sectorul energetic, din 10 tari), EEX ofera produse concepute în cooperare cu industria energetica si destinate industriei energetice.

Dintre membrii EEX, sunt de amintit Endesa Trading (Spania), Electrabel SA (Belgia), Enel Trade SpA (Italia), RWE Trading (Germania), Österreichische Elektrizitätswirtschafts AG (Austria), Total Fina Elf Gas & Power Ltd. (Marea Britanie), Essent Energy Trading BV (Olanda) precum si multe alte companii cu specific energetic.

Membrii EEX au posibilitatea de a tranzactiona diferite tipuri de produse standardizate, din care în momentul de fata sunt oferite doua seturi: produse pe piata la disponibil (spot) si produse pe piata futures. Piata la disponibil a devenit operationala începând cu 8 august 2000 si este piata în timp real, în cadrul careia se tranzactioneaza livrarea produselor energetice pentru ziua urmatoare. Piata futures a devenit operationala pe 1 martie 2001 si permite acoperirea riscului evolutiei nefavorabile a pretului energiei pe termen lung (pâna la 18 luni). În cadrul unui contract futures, se achizitioneaza sau se vinde o cantitate si calitate bine determinata dintr-un produs (de exemplu energie electrica), la un pret convenit si pentru o perioada predefinita. Odata cu lansarea pietei futures, EEX a devenit prima bursa integrata de energie în Europa continentală.

Avantajele tranzactionarii la bursa fata de tranzactionarea directa, bilaterala, sunt:

- stabilirea pretului corect, prin centralizarea cererii si ofertei de la mai multi participanti;
- informatii de piata constante si transparente;
- tranzactionarea anonima;
- costuri reduse de tranzactionare.

Conceptul EEX este convingator datorita urmatoarelor factori:

- cooperarea strânsa între participantii pe piata, operatorii de retea si banci;
- implicarea financiara a industriei energetice;
- costurile scazute de tranzactionare si cel mai înalt nivel de siguranta, fiabilitate si performanta prin utilizarea de sisteme bursiere recunoscute;
- mecanisme de securitate ce minimizeaza riscul de aparitie a erorilor;
- accesul prin Internet conform cu cele mai noi standarde de securitate, care poate fi instalat simplu si ieftin;
- posibilitatea de a transmite confirmari de tranzactii catre sisteme de tranzactionare externe utilizând o interfata compatibila;
- faptul ca admiterea pe piata precum si supravegherea pietei sunt controlate de catre stat, ceea ce asigura ca tranzactiile se fac controlat.

Pentru toate contractele încheiate între membri pe piata la disponibil, EEX garanteaza finalizarea financiara, prin intermediul casei de compensatii Clearstream Bank AG, cel mai mare organism de acest tip din Europa. EEX continua colaborarea de succes dintre Group Deutsche Boerse cu alte burse si banci, asigurând cel mai ridicat nivel de securitate si profesionalism în toate tranzactiile. Pentru toate contractele futures încheiate, EEX garanteaza finalizarea financiara prin mecanismele sale integrate de securizare si monitorizare.

Tranzactionarea prin platforma electronica a EEX difera în mod substantial fata de metoda traditionala a tranzactionarii în ring. Este transnationala, ofera comerciantilor accesul tehnic la sistem din orice loc din lume creând astfel o retea unica, flexibila, ce acopera tot mapamondul. Membrii EEX sunt conectati la sistem printr-o retea de comunicatie de mare viteza. Pentru a facilita accesul, sistemul este conceput sa ofere variante alternative, cum ar fi liniile telefonice conventionale si conexiuni ieftine la Internet. De la aparitia EEX, tranzactiile pe piata spot s-au facut prin conexiuni la Internet în conditii de siguranta si eficienta, independent de restrictiile regionale. Astfel, tranzactionarea transnationala a energiei în Europa devine o realitate.

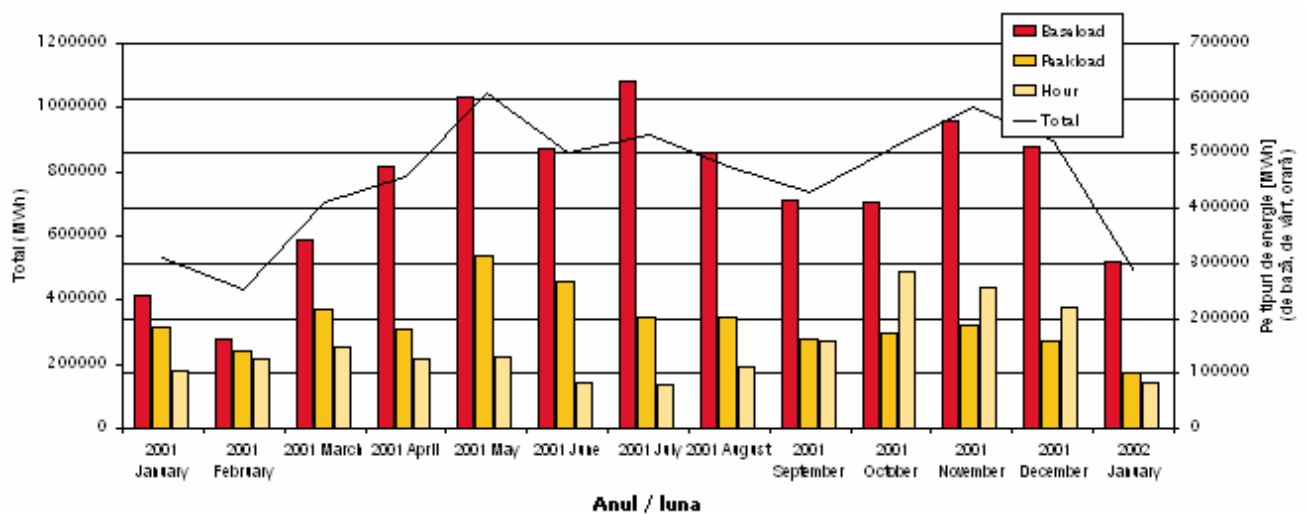
În anul 2001, pe piata spot si futures s-a tranzactionat un volum total de 28.6 milioane MWh, din care 9.6 pe piata spot si 19 pe piata futures. De asemenea, numarul participantilor a crescut de la 32 în ianuarie 2001, la 60 (din 8 tari) în decembrie, în conditiile în care bursa a pornit în august 2000 cu 21 de participantii (din 5 tari).

Din cei 9.6 mil. MWh tranzactionati pe piata spot, 1.83 au fost în ore individuale, 5.37 în blocuri de baza si 2.39 în blocuri de vârf. Cantitatea cea mai mare de aprox. 1 mil. MWh, a fost tranzactionata în luna mai.

Din totalul energiei tranzactionate pe piata futures în 2001, 10.3 mil. au fost tip futures la 12 luni (tip de operatiune lansata în luna septembrie) iar 8.72 tip futures la 1 luna. Volumul maxim a fost atins în octombrie, cu 5.2 mil. MWh.

De la startul EEX, atât numarul participantilor cât si volumul energiei tranzactionate, au urmat o tendinta ascendenta. În opinia EEX, implicarea sectorului energetic si tranzactionarea transparenta sunt factorii decisivi ce au condus la succesul EEX.

În grafic este prezentata evolutia volumului de energie tranzactionata în 2001 si ianuarie 2002, pe tipuri si în total, precum si ponderea fiecarui tip în cantitatea totala.

Volumul tranzacțiilor (MWh)

